

**ŽMONIŲ SU NEGALIA TEISIŲ STEBĖSENOS KOMISIJOS
PRIE LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS
POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2022 m. birželio 8 d. Nr. NKP-8
Vilnius

Posėdžio pradžia: 2022 m. birželio 6 d. 13 val.

Posėdžio pabaiga: 2022 m. birželio 6 d. 16:20 val.

Posėdį vedė Kristina Dūdonytė, Žmonių su negalia teisių stebėsenos komisijos (toliau – Komisija) pirmininkė.

Posėdžio sekretorė Lina Cicėnaitė (Komisijos narė).

Dalyvavo: Kristina Dūdonytė (Komisija), Aidas Gudavičius (Komisija), Dalia Mikalauskaitė (Komisija), Lina Cicėnaitė (Komisija), Vytis Muliolis (Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Komisijos veiklos plano sudarymo.
2. Dėl ataskaitos rengimo.
3. Dėl Komisijos atliekamo tyrimo.
4. Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SADM) pateiktų įstatymų projektų derinimo (Neįgaliųjų socialinės integracijos, Tikslinių kompensacijų, Ikteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo, Lygių galimybių).

SVARSTYTA: Komisijos pagrindinis veiklos tikslas yra Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija) ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių komiteto rekomendacijų (toliau – rekomendacijos) įgyvendinimo stebėseną, tačiau Komisija kartu atlieka nemažai papildomų funkcijų. Naudinga parengti Komisijos veiklos planą, kuriame būtų numatyti pagrindiniai veiklos uždaviniai.

NUTARTA: Artimiausiu metu parengti ir patvirtinti Komisijos veiklos planą.

SVARSTYTA: Komisijos nariai kaupia informaciją ataskaitos rengimui, tačiau nėra aiškus terminas, kada planuojama parengti ataskaitą.

NUTARTA: Komisijos veiklos plane nusimatyti terminą ataskaitos parengimui.

SVARSTYTA: Aptarta, kokiaje stadijoje šiuo metu yra Komisijos atliekamo Suaugusių žmonių su negalia mokymo(-si) visą gyvenimą tyrimo rengimas.

NUTARTA: Tęsti tyrimą, su jo eiga sistemingai susipažinti visus Komisijos narius.

SVARSTYTA: Kokius pasiūlymus teikti SADM dėl Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo projekto (toliau – Projektas). Projektu numatomas naujos redakcijos teisės akto pavadinimas – Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo įstatymu siekiama užtikrinti asmenų su negalia teises, o ne jas apsaugoti, pavadinime ir visame teisės akte nuspręsta siūlyti naudoti terminą ne „teisių apsaugos“, o „teisių užtikrinimo“ ir įstatymą pavadinti taip: Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių užtikrinimo įstatymas. Diskutuota, kokias pateikti pastabas, kad Projekto straipsniai kuo labiau atitiktų Konvencijos ir rekomendacijų nuostatas. Svarstyta pateikti pastabą dėl termino „atvejo vadyba“, pabrėžiant asmenų su negalia teises ir lygias galimybes dalyvauti visose gyvenimo srityse. Taip pat pateikti pastabą dėl termino „individualios pagalbos poreikis“, pabrėžiant, kad tai yra asmens su negalia poreikis, atsirandantis dėl asmens turimos negalios ir (arba) nepalankių aplinkos veiksnių, trukdančių jam būti savarankiškam kasdienėje veikloje visose gyvenimo srityse lygiai su kitais asmenimis. Svarstyta, kad terminą „lengvai suprantama kalba“ tikslinga apibrėžti taip: tai – priemonė, kai paprasta ir aiškiai struktūrizuota kalba ir / arba simboliais / ženklais pateikiama informacija, o terminą „lietuvių gestų kalba“ – kurčiųjų gimtoji ir asmenų su klausos negalia kalba, lygiavertė kitoms kalboms. Aptarta, jog Projekte reikia numatyti, kad už asmenų su negalia teisės į prieinamą aplinką įgyvendinimą atsako ir visos valstybės ir savivaldybių įstaigos. Projekto 6 str. 1 dalį tikslinga apibrėžti taip: „asmuo su klausos negalia turi prigimtine teisę į lietuvių gestų kalbą ir teisę bendrauti, teikti ir gauti informaciją lietuvių gestų kalba.“ Komisija pažymėjo, kad Projekto 8 str. 1 dalį tikslinga išdėstyti taip: „asmuo su negalia turi teisę į švietimą ir mokymą(-si) visą gyvenimą lygiai su kitais asmenimis“, analogiškai „mokymą (-si) visą gyvenimą“ perkelti ir į kitas straipsnio ir Projekto dalis (kur kalbama apie asmens su negalia švietimą). Diskutuota, kad tikslinga keisti sąvoką „aprūpintojas“ į pilnamečio su negalia atstovą. Taip pat svarstyta, ar sąvoka „0 proc. dalyvumo lygis“ nemenkins sunkiausių negalią turinčių žmonių orumo bei nesutrukdytų naudotis integracijos į visuomenę priemonėmis. Svarstyta, kokį pasiūlymą pateikti dėl asmeniui su negalia teikiamų socialinių paslaugų ir pagalbų finansavimo ir mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos. Aptarta, kaip tikslinti nuostatas dėl šuns pagalbininko (tikslinga įtraukti nuostatą, kad asmuo su negalia, naudodamasis šuns pagalbininko pagalba, turi teisę patekti į renginius ir viešąsias maitinimo įstaigas ir juose būti bei siūlyti QR kodą naudoti kaip papildomą alternatyvą šuns pagalbininko akreditaciją patvirtinančiam dokumentui). Svarstyti ir kiti Projekto aspektai, kurie tiesiogiai siejasi su neįgaliųjų teisėmis.

NUTARTA: Iki numatyto termino – š. m. birželio 9 d. SADM pateikti raštą su pasiūlymais dėl Projekto.

Dėl kitų (darbotvarkėje numatytų) teisės aktų projektų pasiūlymų Komisija diskutuos ir tarsis el. paštu, telefonu.

Posėdžio pirmininkė

Kristina Dūdonytė

Posėdžio sekretorė

Lina Cicėnaitė